

Temaplan 2021-2024

Foto: Bymarkas Venner

**Temaplan for idrett,
fysisk aktivitet og
friluftsliv**

Sammen
skaper vi
muligheter

Innhold

.....	1
.....	1
Innhold	2
1 Forord	3
2 Begrepsavklaringer	4
3 Innledning og bakgrunn for planen.....	5
4 Plangrunnlag.....	7
4.1 Forhold til andre deler av kommuneplanen	8
4.2 Planprosessen	9
5 Utviklingstrekk i kommunen og landet for øvrig.....	10
5.1. Fysisk aktivitet.....	11
6 Resultatvurdering av forrige plan	12
7 Beskrivelse av nåsituasjonen for anlegg og aktiviteter i kommunen	12
7.1 Kunstgressbaner.....	16
7.2 Innendørsanlegg.....	16
7.3 Kommunale anlegg	16
7.4 Treningsstudioer	18
7.5 Tilbud til eldre	18
7.6 Tilbud til personer med nedsatt funksjonsevne og andre	18
7.7 Bedriftsidrett.....	18
7.8 Organisert idrett	19
7.9 Uorganisert/egenorganisert idrett	19
7.10 Friluftsliv	20
8 Kommunens idretts og friluftspolitikk	22
8.1 Delmål.....	23
8.2 Kommunens strategier og tiltak for å oppnå målene.....	25
9 Vurdering av aktivitet og fremtidige behov	27
10 Spillemidler	28

10.1 Krav til søkere:	29
10.2 Ventetid, spillemidler:	29
10.3 Retningslinjer for prioritering av søknader:.....	29
10.4 Føringer fra kulturdepartementet for tildeling av spillemidler:.....	30
10.5 Kommunal og fylkeskommunal saksgang:	31
10.6 Forskuttering av spillemidler:.....	31
11 Handlingsprogram for anlegg og planlagt gjennomføring	32
11.1 Langsiktig del	32
12 Tilskuddsmuligheter innen idrett og friluftsliv	32
12.1 Kommunale kulturmidler	32
12.2 Andre tilskuddsmuligheter	33

1 Forord

«Viktige kjennetegn for kulturen og frivilligheten i Namsos er dugnadsånd, mangfold og den store bredden i deltakelse. Av kulturelle aktiviteter i den nye kommunen nevnes korps, kor, revy og teater, kulturskole, større profesjonelle oppsetninger og konserter rundt omkring i kommunen gjennom hele året. Et allsidig og bredt idretts- og friluftsliv er også en viktig del av kulturen i kommunen».

(Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032, s. 5).

Gjennom god oversikt over gjeldende anlegg og tilbud, samt god planlegging for de kommende årene, kan kommunen legge til rette for gode lokalsamfunn og boligområder, fysisk aktivitet og et mer helsefremmende miljø. Ifølge SINTEF (2009) kan vi nasjonalt spare 2 milliarder kroner hvis halvparten av de inaktive blir fysisk aktive. Kommunens hovedmål for området vil derfor være å

tilrettelegge for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

Nå-situasjon og behovsanalyse framkommer i denne planen, men det er også viktig å se denne i sammenheng med tilgjengelige disponible areal (arealplan) og tilgjengelige ressurser (økonomi og handlingsplaner).

Idrett og fysisk aktivitet er det området som engasjerer flest mennesker i fritiden i Norge, samtidig er det mange som står utenfor eller faller fra og det totale aktivitetsnivået i befolkningen går ned. Hovedgrunnen er lite hverdagsaktivitet. Det kreves derfor aktiv samfunnsplanlegging for å ivareta disse interessene i det daglige kommunale arbeidet. For å oppnå dette blir det stadig viktigere å utvikle gode planer som politiske styringsredskaper for utviklingen innenfor idrett, fysisk

aktivitet og friluftsliv, men de må følges opp. Gjennom planene skal området bli gjenstand for klare behovsvurderinger i forhold til samfunnsmessige og idrettspolitiske mål.

Namsos kommune har et todelt ansvar innenfor det fagfeltet som omfattes av denne planen. For det første har kommunen ansvar for å drive forebyggende arbeid og rette tiltak mot de helseutfordringene våre innbyggere har. Spesielt gjelder dette barn og unge, eldre, samt grupper med spesielle behov. I tillegg må kommunen være bevisst sin rolle som anleggseier og som tilrettelegger for det arbeidet de frivillige i Namsos gjør på dette området.

Bærekraftig utvikling av tilrettelegginga er også viktig – både med tanke på natur og miljø, men også med tanke på økonomi. Idrettsanlegg krever gode rutiner både for drift og vedlikehold - og årlige kostnader må derfor tas med når man planlegger å bygge nye eller rehabilitere anlegg.

Planen inneholder mange fakta og dokumentasjon på viktigheten med hva idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv betyr for kommunen og dens innbyggere.

2 Begrepsavklaringer

Bærekraftig utvikling: utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

Egenorganisert idrett: aktiviteter hvor utøverne selv definerer rammene for utførelse og planlegging. Aktiviteten organiseres og utformes på egenhånd.

Folkehelse: befolkningens helsetilstand og hvordan helsen fordeler seg i en befolkning.

Fysisk aktivitet: egenorganiserte trenings- og mosjonsaktiviteter, herunder friluftsliv og aktiviteter preget av lek.

Idrett: med idrett forstås aktivitet i form av trening, eller konkurranse i den organiserte idretten.

Friluftsliv: opphold og fysisk aktivitet i friluft, i fritiden, med sikte på miljøforandring og naturopplevelser. Inngår også i begrepet fysisk aktivitet.

Friluftsområder: store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten.

Friområder: avgrensede områder med spesiell tilrettelegging og opparbeiding for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold.

Interkommunale anlegg: Større, kostnadskrevende anlegg hvor to eller flere kommuner går sammen om drifts- og investeringskostnader.

Nærmiljøanlegg: utendørsanlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder.

Ordinære anlegg: anlegg som primært er tilrettelagt for organisert idrett og fysisk aktivitet.

Spillemidler: statlig tilskuddsordning til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensial samt nærmiljøanlegg.

Statlig sikret friluftsområde: statlig sikrede områder som gir befolkningen tilgang til friluftsområder.

3 Innledning og bakgrunn for planen

Formålet med planen er å sikre en grundig gjennomgang og oversikt over arbeidet med idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv relatert til utviklings- og folkehelsearbeidet i kommunen. Planen er ikke juridisk bindende, men gir føringer for kommunens prioriteringer. Den vil videre ligge til grunn for søknader om spillemidler for idrett- og friluftsanlegg og vil være et viktig grunnlag for å legge til rette for gode lokalsamfunn, aktive møteplasser og et mer helsefremmende miljø.

Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstillende barns behov for fysisk aktivitet i organiserte eller egenorganiserte former, prioriteres særskilt. Når det gjelder ungdom, er det et mål å utvikle anlegg som tilfredsstillende ungdommens behov for utfordringer og variasjon. Ungdom må gis mulighet til å medvirke i utformingen av anlegg. Anleggene bør fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

Denne planen er et viktig verktøy i folkehelsearbeidet, som går ut på å påvirke faktorer som direkte eller indirekte fremmer befolkningens helse og trivsel. I et folkehelseøymed er det viktig å arbeide for en jevnere fordeling av faktorer som påvirker helsen. Helse påvirkes av både geografiske og sosiale forskjeller og det er viktig å ha dette i tankene når man planlegger anlegg og tiltak innenfor fysisk aktivitet og friluftsliv. Namsos kommune har ved hjelp av oversikten over helsetilstand og påvirkningsfaktorer Namsos kommune 2020-2023 kunnskap om de viktigste helseutfordringene i kommunen.

Følgende punkter vil være veiledende for kommunens arbeid med planen:

- Planen utformes for fire år.
- Planen skal ha et handlingsprogram, som kan rulleres en gang i planperioden. Da kan prioritering endres, og anlegg fra langsiktig del kan tas inn i handlingsprogrammet.
- Langsiktige og kortsiktige behov for både anlegg og aktivitet skal beskrives.
- Kostnadene må være realistiske, og må synliggjøres i kommunens økonomiplan og i lagenes budsjetter.
- Det er viktig med gode medvirkningsprosesser, også ved rulling av planen. Her må det tenkes bredt, - både med tanke på fysisk aktivitet og friluftsliv.
- Eventuelle interkommunale muligheter og planer må omtales.

Planen skal bidra med å ivareta ansvaret kommunen har for å legge til rette for kommunens innbyggere (Plan- og bygningsloven §11 - Kommuneplan). Planen vil også være en veileder for relevante spørsmål innenfor idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv. Kommunen er videre i henhold til Folkehelseloven ansvarlig for folkehelsearbeidet og er pålagt å ha oversikt over helsetilstand, både de positive og negative faktorer som virker inn på helsa.

For tidligere **Namsos** kommune ble en ny plan som skulle erstatte planen for perioden 2014–2017 utsatt på grunnnet vedtak om sammenslåing av Namsos, Namdalseid og Fosnes kommune i 2018. Planen for 2014-2017 har derfor vært gjeldene frem til en ny plan nå foreligger. Dette har fylkeskommunen godkjent. Tidligere **Fosnes** kommune hadde "Kommunedelplan for kulturbygg, idrett og friluftsliv" 2017 – 2019, mens **Namdalseid** hadde kun årlig rulling av Anleggsplan for idrett og friluftsliv som ble laget i 2012. Den nye planen vil naturlig nok omfatte alle disse 3 områdene. I tillegg er **Lund** inkludert, da de tidligere var en del av Nærøy kommunes plan. En felles plan for alle disse 4

områdene vil derfor bli starten på ny æra for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i «nye» Namsos kommune.

4 Plangrunnlag

Kulturdepartementet har siden slutten av 80-tallet vektlagt viktigheten av samfunnsplanlegging og har laget veiledere for idrett og fysisk aktivitet hvert 7. år – det siste var veiledningsheftet "*Kommunal planlegging for fysisk aktivitet og friluftsliv*" som ble laget i 2014.

Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (senest utgitt i 2019) sier at anlegg som skal bygges skal være del av en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet (med unntak av orienteringskart og skilting/merking av eksisterende turveier/tur-/skiløyper og turstier) samt nærmiljøanlegg under kr 600 000,- Bestemmelser og retningslinjer finner man her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/bestemmelser-om-tilskudd-til-anlegg-for-idrett-og-fysisk-aktivitet---2020-v-0732-b/id2706527/>

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 er Namsossamfunnets felles, overordnede og helhetlige planen. Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv er forankret i denne; <https://online.fliphtml5.com/zsht/uqhg/#p=1>

Namsos kommune har laget et oversiktsdokument over helse og levekår, vedtatt i kommunestyret 26. mars 2020. Her finner man mye informasjon og statistikk som berører helsen til kommunens innbyggere. Det vises til følgende link: <https://namsos.kommune.no/tjenester/folkehelse/folkehelsearbeid/oversikt-over-helse-og-levekar/>

Da Nord- og Sør-Trøndelag ble sammenslått i 2018 ble det vedtatt nye fylkeskommunale strategier/planer og deres "*Balansekunst – Kulturstrategi for Trøndelag 2019 - 2022*" viser en kunnskapsoversikt over hva som kjennetegner og påvirker kultursektoren i Trøndelag, samt hvilke utviklingstrekk sektoren står overfor. Strategien bygger på Trøndelagsplanens mål og delmål. En av strategiene i *Balansekunst* er å etterstrebe lav økonomisk terskel for bruk av nye og eksisterende kultur- og idrettsarenaer. Det er derfor lagt vekt på at det bygges anlegg med «riktig» kostnadsnivå. Det settes også fokus på behovsvurdering og planlegging nettopp for å sikre at de «riktige» anleggene bygges.

I punkt 6 blir idrett, friluftsliv og spillemidler spesielt omtalt.

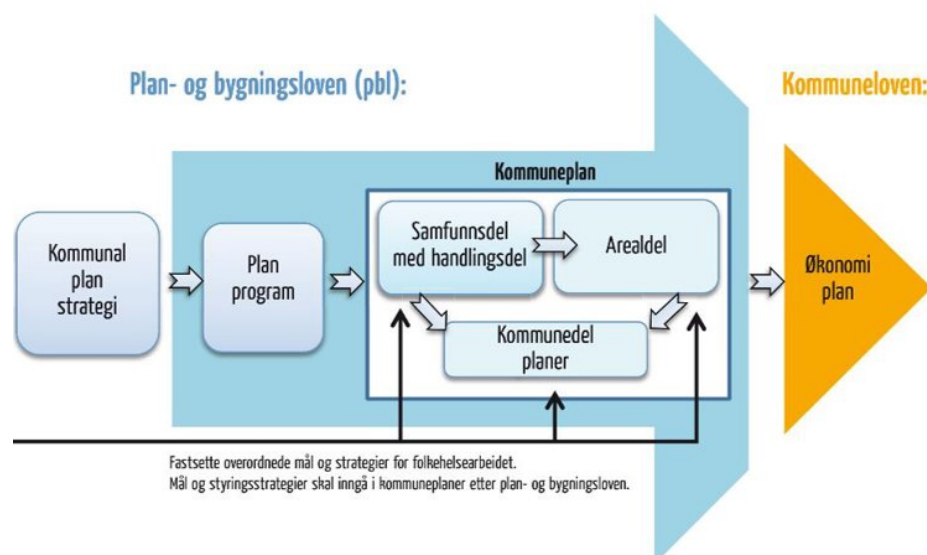
Link: <https://www.trondelagfylke.no/nyhetsarkiv/balansekunst-er-vedtatt/>

Andre grunnlag for planen:

- Statlig idrettspolitikk inn i en ny tid, Rapport fra Strategiutvalget for idrett 2016:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/3ab984dc671847bebe9a1cd2ec11f0ec/statlig-idrettspolitikk-inn-i-en-ny-tid.-rapport-fra-strategiutvalg-for-idrett.pdf>
- Regjeringen: «Sammen om aktive liv» - Handlingsplan for fysisk aktivitet 2020–2029:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/43934b653c924ed7816fa16cd1e8e523/handlingsplan-for-fysisk-aktivitet-2020.pdf>

4.1 Forhold til andre deler av kommuneplanen

Plan- og bygningsloven § 3-1 angir de viktigste hensynene som skal ivaretas med planlegging, og gjør det tydeligere hva loven skal være et virkemiddel for å oppnå, og hva som er de viktigste samfunnsoppgaver loven skal bidra til å løse.
https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2008-06-27-71/*#*

I forhold til kommunens Planbestemmelser med retningslinjer og saksbehandlingsregler vil arbeidet med en ny arealplan for Namsos som startes i 2020/2021, være viktig at arealer og tiltak til idrett og friluftsområder blir ivarettatt. Det som var med i arealplanene til de 3 tidligere kommunene bør også evalueres og eventuelt følges opp - blant annet friluftsområder i sjø og

strandsone, områder hvor friluftsliv er dominerende, trafikksikkerhet, konsekvensene for barn og unges oppvekstmiljø skal beskrives og vurderes særskilt og universell utforming.

Hvilke arealer for evt. nye anlegg som er tilgjengelige pr dato - med tanke på evt. nye idrettsanlegg, vil også være viktig å kartlegge.

4.2 Planprosessen

Arbeidet med revisjon av den nye planen startet med en referatsak for utvalg for Folk og utvalg for Plan 22. og 23. april 2020, annonsering i lokale media samt på hjemmesiden 4. mai 2020. Samtidig ble det sendt invitasjon om innspill pr e-post til lag og foreninger, skoler samt ulike sektorer i kommunen.

Råd for personer med funksjonsnedsettelse og Idrettsrådet fikk orientering om planen i juni, mens Eldres råd har fått den til drøfting. Det har vært et samarbeid med Idrettsrådet og Folkehelsekoordinator.

I løpet av prosessen er det kommet innspill både muntlig og per e-post. De fleste innspill er knyttet til konkrete anlegg som ønskes tatt med i handlingsplanen, men det er også innspill på tiltak for å bedre tilgjengelighet, likeverdig behandling samt universell utforming.

Høring vedtas i utvalg for folk og plan 2. / 3. september og blir lagt til generell høring fredag 11. september og i 5 med høringsfrist til 16. oktober. Deretter blir den behandlet politisk i kommunen.

Høringen blir annonsert i lokalavisa, og idrettslag, velforeninger og frilufsorganisasjoner blir samtidig informert via e-post eller vanlig post. Trøndelag fylke, Statens vegvesen og ulike råd blir tilskrevet.

Ved fristens utløp forelå det xx skriftlige tilbakemeldinger og det er derfor lagt inn justeringer/tilleggsopplysninger i planen.¹

Det har hele tiden vært et mål å engasjere kommunens innbyggere gjennom lag, foreninger og privatpersoner for å få en plan som oppfattes som et nyttig

¹ Teksten vil oppdateres etter hvert som de ulike punktene gjennomføres.

arbeidsverktøy, som vil føre til bedre kunnskap og forståelse, men også forhåpentligvis vil skape mer fysisk aktivitet og bedre folkehelse.

5 Utviklingstrekk i kommunen og landet for øvrig

Namsos hadde etter 1. kvartal 2020 en befolkning på 15 321 personer. Det forventes at antall eldre over 80 utvikler seg fra dagens 793 til 1166 personer i 2030, mens tallene for personer mellom 20 og 66 år er 8885 til 8657 personer. SSB (Statistisk sentralbyrå) forventer en befolkningsøkning i kommunen fra 15 321 i 2020 til 15 514 frem mot 2030. Stadig større andel eldre i befolkningen vil utfordre kommunen framover. Det er en større andel voksne som er fysisk inaktive i Namsos kommune enn i Trøndelag som helhet, ca. 20 %. For mer detaljert beskrivelse, vises det til kommuneplanens samfunnsdel (<https://online.fliphtml5.com/zsht/uqhg/#p=1>)

Ungdata er et kvalitetssikret og standardisert system for lokale spørreskjemaundersøkelser. Undersøkelsen innebærer at skoleelever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring svarer på spørsmål om ulike sider ved livet sitt. Undersøkelsene foregår i skoletiden og gjennomføres elektronisk. Undersøkelsen gjort i 2017 viste at av ungdommer i Namsos og Namdalseid trente henholdsvis 84 og 70% minst 1 gang i uka:

<http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Troendelag/Namsos> (2017)

<http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Troendelag/Namdalseid> (2017)

<http://www.ungdata.no/Fylker-og-kommuner/Troendelag/Fosnes> (Resultatene vises ikke på ungdata.no, grunnen til dette er vanligvis at det er mindre enn 30 elever som har svart på ungdomstrinnet).

Samme undersøkelse viser at 71 % av Namsos-ungdommen mener at tilbudet av idrettsanlegg der de bor er "svært bra" eller "nokså bra", og at henholdsvis 64 % og 58 % er aktive i idrettslag og i andre fritidsorganisasjoner minst én gang i uka.

Sammendrag/oppsummering av hovedutfordringer i kommuneplanens samfunnsdel som kan være relevant for planen:

- Økning i antall eldre i forhold til resten av befolkningen, spesielt i distriktene.
- Cirka 10 % av barn mellom 0-17 år bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt.
- Behov for å få oversikt over frivillige lag og organisasjoner.
- Behov for oversikt over friluftsområder og tilrettelegging.

- Stor andel som oppgir å ha dårlig psykisk helse både blant barn, unge og voksne.

Sammendrag av ressurser i kommuneplanens samfunnsdel som kan være relevant for planen:

- Det finnes store områder for friluftsliv og rekreasjon
- Namsos kommune har verdifulle naturområder
- Det er stort omfang av ulike idretts- og kulturtilbud

5.1. Fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet gir glede, mestring og sosiale møteplasser, samtidig er det nødvendig for å opprettholde god helse og livskvalitet. Fysisk aktive vil ha langt bedre fysisk og psykisk helse enn inaktive.

Fysisk aktivitet og det sosiale aspektet ved å delta i organiserte eller uorganiserte fritidstilbud i sitt eget nærmiljø er viktig for mange av kommunens innbyggere. Likevel er inaktivitet et nasjonalt folkehelseproblem som må løses. Fokus på attraktive aktivitetsanlegg vil være et viktig virkemiddel for å løse disse utfordringene, og spillemidlene er sentrale i dette arbeidet.

Det er viktig å ha et variert tilbud til kommunens innbyggere, og vi ser at i de siste årene har friluftsliv blitt en veldig stor og populær aktivitet. Forskning viser nemlig at 7 av 10 vil bruke turer i skog og mark som aktivitetsform.

Til tross for at stadig flere rapporterer at de trener og mosjonerer på fritiden, har det totale omfanget av fysisk aktivitet gått ned på landsbasis og vi sitter mer i ro ifølge kartleggingsrapporter Helsedirektoratet har kommet med:

<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/fysisk-aktivitet/statistikk-om-fysisk-aktivitetsniva-og-stillesitting>

Målsetting i Trøndelag:

- Anlegg til idrett og fysisk aktivitet skal bidra til god helse, sosial utjevning, trygge lokalsamfunn og oppvekstmiljø for flest mulig. Nærmiljøet og møteplasser skal være tilrettelagt for opplevelser og aktivitet.
- Alle skal ha mulighet til å drive idrett og fysisk aktivitet både i regi av idretten og i egenorganisert aktivitet til en lavest mulig kostnad.
- Det legges særlig vekt på å utvikle attraktive tilbud til barn og unge.

(Kilde: Trøndelagsplanen og Kulturstrategien)

6 Resultatvurdering av forrige plan

I og med at denne planen angår 3 tidligere kommuner som hadde 3 ulike planer med ulik praksis, har vi valgt å ikke foreta en grundig evaluering - det viktigste er å fokusere på de nye planene og tiltakene. Vi har likevel lagt ved en evaluering av tidligere Namsos kommunes målsettinger og tiltak i forrige periode da de inneholdt mye av de samme elementene som Fosnes og Namdalseid hadde i sine planer. *Se eget vedlegg.*

Det vil være viktig og avgjørende at man i kommende plan har konkrete tiltak der det foreligger en kostnadsberegning slik at man kan legge det i kommunens økonomiplan for perioden. Videre vil det være viktig at kommunen for sin egen del følger opp plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv med årlige resultatvurderinger som et grunnlag for kommunens økonomiplaner og budsjett. Dette kan gjøres i forbindelse med den årlige runden der man tar ut anlegg som har fått spillemidler og flytter opp de som står for tur.

Når det gjelder selve anleggsutviklingen har de tre tidligere kommunene fått tildelt kr. 42 343 000,- i spillemidler i denne perioden 2012-2020, fordelt på 73 anleggstyper og som har skapt mer aktivitet - noe som er positivt.

7 Beskrivelse av nåsituasjonen for anlegg og aktiviteter i kommunen

Det er registrert 117 nærmiljøanlegg og 196 ordinære anlegg i kommunen.

Når det gjelder oversikt over de enkelte anlegg så er det mulig å finne disse i Anleggsregistret som departementet har: <https://www.anleggsregisteret.no/>

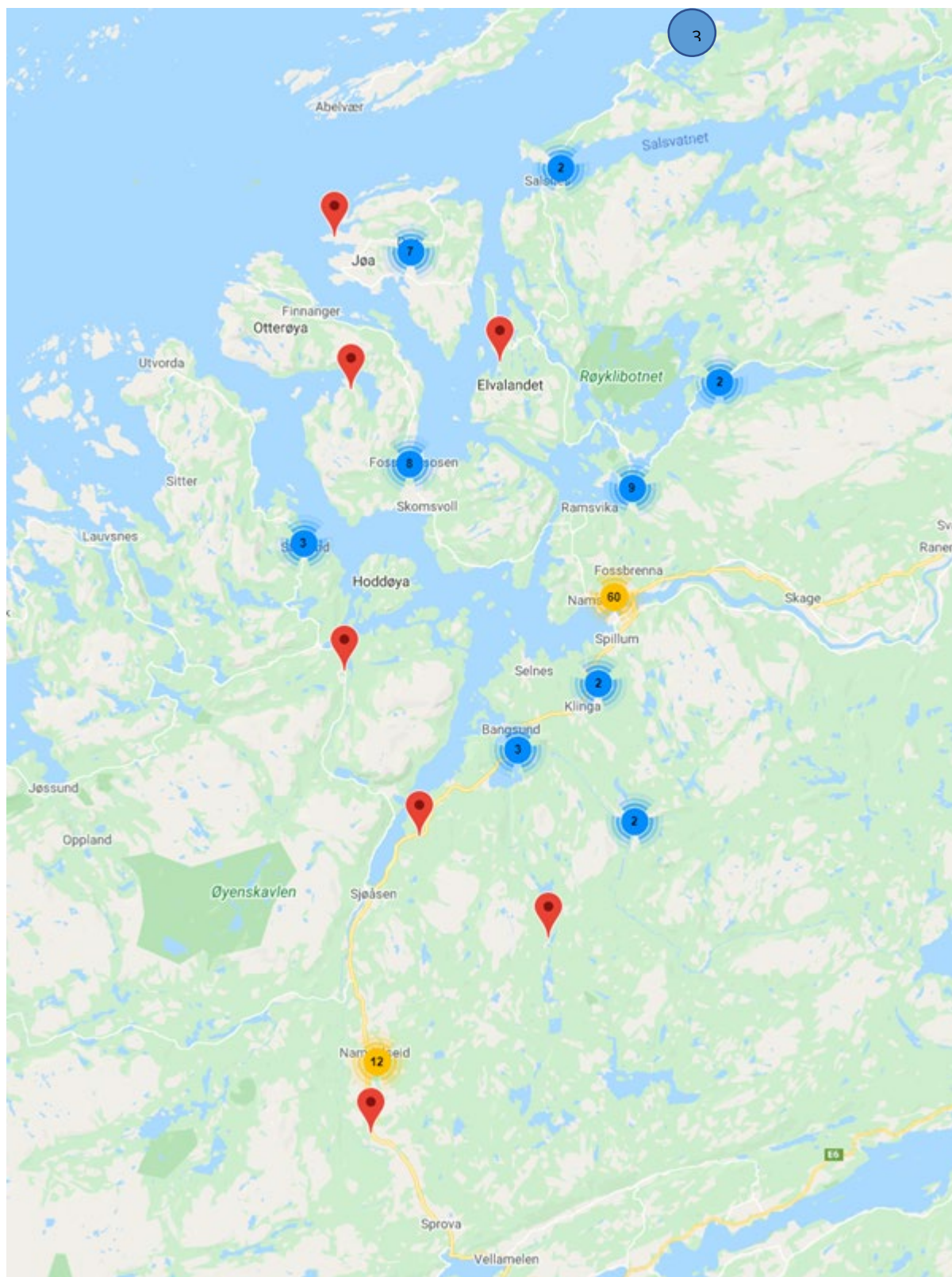
Der står alle anlegg som har fått tildelt spillemidler oppført. Registeret må oppdateres regelmessig av hver kommune, dvs at anlegg som ikke er i bruk lenger må slettes og de anlegg som er rehabilitert eller påbygd må oppføres med hvilket år dette ble gjort. Det må også legges til at det kan finnes anlegg som det ikke er søkt spillemidler på og som dermed ikke er med i oversikten.

Anleggstype	Jøa, Salsnes og Lund (antall)	Otterøya, Botnan, Vemundvik, Sentrum, Spillum og Bangsund	Namdalseid og Statland (antall)
Alpinanlegg	0	2	0
Balløkker/binger og utendørs aktivitetsområder	5	47	14
Fotballanlegg, naturgress	3	4	2
Fotballanlegg, grus	0	4	1
Fotballanlegg, kunstgress	0	8	1
Friidrettsanlegg	2	3	1
Golfbaner	0	1	0
Hestesportanlegg	0	3	0
Hoppbakker	0	6	3
Idrettshall, gym- og aktivitetssaler	5	9	3
Klubbhus, lager/garasjebygg	6	32	5
Kulturbygg/forsamlingshus	4	12	4
Sandvolleyballbaner		3	1
Ski/lysløyper	3	10	5
Skileik- og akeanlegg	0	15	2
Skyteanlegg	5	10	6
Svømmeanlegg/hall	1	1	2
Sykkel/BMX anlegg	0	3	0
Tur/O-/ nærkart	6	25	1
Turstier/veier/løyper	3	12	3
Utendørs kunstis/skøyteflater	1	0	0
Utendørs tennisbaner	0	1	0
Vannsport/brygger		4	
TOTALT	44	215	54

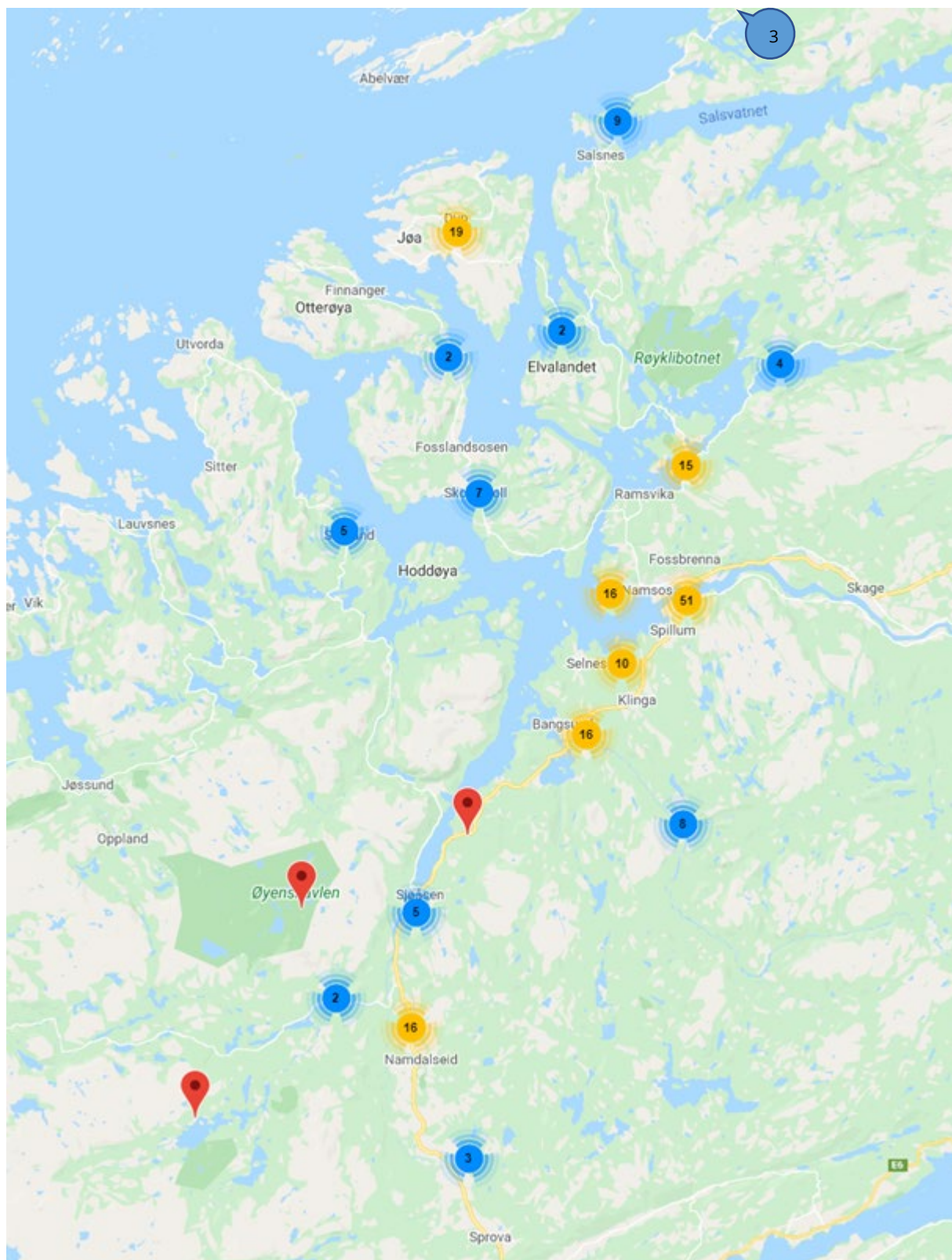

Oversikt over plassering av **nærmiljøanlegg** i Namsos kommune.

Gul/oransje = over 9 anlegg i dette området. Blått = under 9 anlegg. Rødt = 1 anlegg.

Oversikt over plassering av **ordinære anlegg** i Namsos kommune.

7.1 Kunstgressbaner

Det finnes pr 2020 ni ulike kunstgressbaner i Namsos. 2 av dem er uten gummigranulat – Fotballhallen i Kleppen og Sørenget kunstgressbane. Disse to er 7'er baner, det vil si baner for såkalt breddefotball.

Miljødirektoratet har nå nye forskrifter for å hindre spredning av gummigranulat og mikroplast og det antas å bli et totalforbud innen 6 år fra 2020.

Kommunen må derfor ha en plan for de eksisterende kunstgressbanene med granulatfyll i kommunen. Gjennom samarbeidet med teknologi og kunnskapsmiljøene NTNU/SIAT, prosjekt KG 2021, er arbeidet med nye alternative løsninger allerede godt i gang.

Det forventes at det legges et enda større press på produsentene og at framdrifta i arbeidet forsterkes slik at kunstig innfyll utfases og at nye løsninger er reelle i nær framtid. Utfordringene er kostnadene tiltakene vil medføre – spesielt for frivillige lag og foreninger i kommunen.

7.2 Innendørsanlegg

Det er stor pågang i forhold til halltid i Namsos sentrum. Treningstid på ønsket tidspunkt og kapasitet er ikke alltid i samsvar. Det fører til at barn og ungdom får sene treningstider. Det er spesielt innenfor turn og håndball dette gjelder. Tilgang på haller og gymsaler er derfor et viktig moment i en anleggsplan. Idretten har derfor meldt ønske om basishall.

I Namdalseid ble ny hall tatt i bruk i 2020, samlokalisert med den nye skolen. Jøa har Fyret, med hall og basseng. Kapasiteten vil sann sett bli bedre, men avstand/kjøretid fra sentrum av Namsos og til Namdalseid/Jøa - og motsatt - gjør at det vil medføre tidsforbruk som er over den anbefalte tiden departementet har for å komme seg til et idrettsanlegg – som er 30 min. Hvordan det vil utvikle seg i Namsos vil tiden vise.

Skolenes gymsaler er også tilgjengelig, men også her er det kamp om å få plass. Frivilligheten ønsker at retningslinjer for utleie blir tatt opp. Mange gymsaler har imidlertid stort behov for rehabilitering og/eller oppgradering.

7.3 Kommunale anlegg

Kommunen drifter og forvalter store idretts- og friluftsanlegg. I tillegg kommer uteområdene og gymsaler på alle skolene. På enkelte skoler benyttes imidlertid også lagseide anlegg. Utendørsanlegg på skoler er såkalte nærmiljøanlegg og kan

brukes av andre utenfor skoletiden. Det har vært ulik praksis vedr driftstilskudd til lagseide anlegg, noe det vil være viktig å harmonisere så raskt som mulig for å få en mest mulig likeverdig behandling av frivillige lag og foreninger.

Ifølge anleggsregistret finnes det 63 anlegg som er tilknyttet skolene i Namsos hvorav 21 er lagseide. Det må legges til at nær o-kart er også med her samt at alle er ikke oppdaterte i anleggsregisteret.

Det er fortsatt en utfordring med drift og vedlikehold i Bråten og Namsos skisenter som er anlegg som kreves mye arbeid med. Selv med kommunal driftsressurs er man fortsatt avhengig av dugnad fra de frivillige.

I Bråten er skitrekket såpass gammelt at det ikke lønner seg å rehabilitere det. Det må da bygges et nytt, men utfordringen er at eksisterende heistrasè er for bratt til at den vil bli godkjent av Taubanetilsynet. Å bygge et nytt skitrekk vil bety at man må finne en ny trasè noe som er en utfordring da bakken er generelt bratt. Det er vedtatt at anlegget skal rehabiliteres og det er allerede bevilget spillemidler for lyssetting. Det ligger også inne en godkjent søknad på rehabilitering av skitrekket, men det kreves at anlegget godkjennes av Taubanetilsynet. Søknaden vil imidlertid ikke gjelde når/hvis man skal bygge et nytt anlegg.

Kommunen bør derfor generelt ta stilling til hvilke anlegg som de skal eie - noe som har vært et tema i flere år. Med anlegg følger drift og vedlikeholdsansvar og det er dette som har vært utfordringen. For anlegg som er finansiert med spillemidler (SP) forplikter det 20-30 års plikt til drift og vedlikehold, for anlegg som ble tildelt SP før 2015 var det opptil 40 år.

Kunstgressdekket på de to fotballbanene utendørs i Kleppen er utslitt og det må derfor skiftes. Her må kommunen være oppmerksomme på kravet om tiltak for håndtering av gummigranulat hvis man velger det.

Kommunen har også bygd anlegg og/eller tilrettelagt for andre aktiviteter:

- Brurunden inkl. badekulpen
- Jernbanestien
- Sykkelstinett, Jøa rundt.
- 11 padleruter
- Sentrum friområde, Namdalseid

7.4 Treningsstudioer

Treningsstudioer pr. juni 2020:

- Easyfit Namsos
- Træn AS
- Care Namsos
- Oasen
- LHL-trimmen Namdalseid (samfunnshuset)
- Fyret (Spinning)

7.5 Tilbud til eldre

Aktiv senior: Fysioterapitjenesten har treningsgrupper for seniorer. Målet er å bli mer aktiv i hverdagen og få mer overskudd til daglige gjøremål. Gruppetreningen foregår på Namsos Helsehus ved fysioterapiavdelingen. De har også tilbud om utetrening. Dette er tilbud for pensjonister som ikke bruker ganghjelpemidler. Hvis man inkluderer seniorer og eldre innen målgruppen "de som er mest inaktive" har kommunen innen helse og omsorg iverksatt mange tiltak de siste årene. Noen tiltak er iverksatt på bakgrunn av tilskuddsstøtte, andre via frivillig innsats eller i regi av ildsjeler. De har også et tett samarbeid med Olav Duun vgs. for å fremme aktivitet.

7.6 Tilbud til personer med nedsatt funksjonsevne og andre

Det er pr 2020 lite organiserte aktiviteter for funksjons- og utviklingshemmede i kommunen. Namsos IL Fotball har pr. 2020 et fotballag, **NIL Diamonds**, som er et fotballag for spillere med funksjonsnedsettelse. De har treninger og deltar på div cuper.

Videre har kommunen også hatt aktivitetstiltak overfor mennesker med rus og psykiske helseplager. Her har det vært iverksatt flere aktiviteter innen friskliv og lavterskeltilbud i den sammenheng.

7.7 Bedriftsidrett

Bedriftsidrett er et viktig tiltak for enkelte bedrifter. Arbeidsgiver har gjennom arbeidsmiljøloven plikt til å vurdere tiltak for å fremme fysisk aktivitet blant arbeidstakerne (AML § 3-4).

Som utgangspunkt må arbeidsgivers vurdering av hvilke tiltak som eventuelt skal iverksettes, ha som siktemål å redusere effekten av inaktivitet på arbeidsplassen. Det er viktig å merke seg at det ikke er krav om at tiltak for fysisk aktivitet faktisk iverksettes. Bestemmelsen gir kun plikt til å vurdere mulige tiltak, men å danne

et bedriftsidrettslag og å bli med på serier og cuper er for mange bedrifter en vei å gå.

7.8 Organisert idrett

Den organiserte idretten gir rom for aktivitet, men også for sosialisering, inkludering og verdiskapning. Å legge til rette for utøvere som vil satse på å bli best mulig er derfor også en del av den organiserte idretten – selv om det er breddeidrett som er viktigst i et helsefremmende perspektiv.

I Namsos er idrettslagene organisert under Namsos Idrettsråd (NIR). Idrettslagene i Namsos hadde per 31.12.2019 til sammen 6544 medlemmer. Av disse er 2852 kvinner og 3692.

Det finnes **12 idrettslag – 8 Skytterlag – 3 Jeger og fiskerforeninger** i kommunen. I tillegg er det registrert **22 ulike sær-idrettslag** utenom idrettslagene.

7.9 Uorganisert/egenorganisert idrett

Uorganiserte aktiviteter i Namsos foregår ofte i nærmiljø, rundt skoler, i treningssenter, i svømmehaller og ikke minst på turveier og turløyper, samt fjell og sjø. I tillegg kommer selvsagt også bruk av idrettsanleggene når de ikke brukes til organiserte aktiviteter.

Undersøkelser i regi av Norges idrettshøgskole viser at omkring en av ti i alderen 13-18 utøver slike aktiviteter, men at potensialet antas å være større gjennom bedre tilrettelegging og introduksjon til aktivitetene. To tredjedeler av alle nye anlegg som er bygd siden 2010 er anlegg der hovedaktiviteten er egenorganisert, og undersøkelser viser at 45 % av ungdom på landsnivå utøver egenorganisert idrettsaktivitet minst en gang i uken i de aktuelle sesongene.

Namsos kommune har store områder for rekreasjon og friluftsliv. Bymarka i sentrum er spesielt tilrettelagt for friluftsliv, men det er det også gjort på andre tettsteder i kommunen. I tillegg kommer selvsagt uregistrerte turstier, padleruter samt alle de fjelltopper som finnes i kommunen.

Det som må vurderes og som det har kommet innspill på er anlegg for ungdommer og familier som ikke finnes i Namsos. Skateanlegg og bowlinghall er spesielt nevnt, men andre nye og populære anlegg/aktiviteter må vurderes.

7.10 Friluftsliv

Friluftsliv er den vanligste formen for fysisk aktivitet i Norge. Hele 61 prosent av Norges befolkning oppgir at fysisk aktivitet i naturen og nærmiljøet er den formen for fysisk aktivitet de kunne tenke seg å gjøre mer av i fremtiden. Tilgang og tilrettelegging til friluftslivsarealer er derfor avgjørende for friluftslivet – både i byer, strandsonen, markaområder og større skog- og fjellområder. Mange ildsjeler, frivillige lag og organisasjoner legger til rette for å vedlikeholde og skilte turområder. Bymarkas Venner er et godt eksempel på dette <https://www.facebook.com/groups/480236838706801/>

I kommunen finnes det en rekke **elver og fjellvann som man kan både bade og fiske** i. I tillegg finnes mange plasser man kan plukke bær og sopp noe som bidrar til fysisk aktivitet og fine naturopplevelser. Det finnes flere nettadresser som beskriver noen av friluftsområdene samt aktiviteter, blant annet gjennom UT.no <https://ut.no/> og Visit Namdalen <https://visitnamdalen.com/forside/hoved/>

Regjeringens friluftspolitik:

Klima- og miljødepartementet er fagdepartementet for friluftsliv, og har ansvaret for tilskuddsordninger, lovverk og andre virkemidler på området. Mer informasjon finner man her:

[Stortingsmelding om friluftsliv: Natur som kilde til helse og livskvalitet.](#)
[Regjeringens handlingsplan for friluftsliv](#)

Trøndelag fylkeskommune har det regionale hovedansvaret for å ivareta friluftslivsinteressene i Trøndelag. Gjennom veiledning og rådgivning, forvaltning av tilskuddsordninger og regional planlegging er målet at alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig aktivitet.

Namsos er en kommune med store friluftsområder som gir mange muligheter for aktivitet og opplevelser. Namsos kommune skal i 2020 kartlegge friluftsområdene i hele kommunen, se vedlegg.

Namsos kommune har et eldorado av turstier og veier. Noen er skiltet/merket, mens i andre traseer kan man følge gamle tråkk etter alle som har gått. Flere og

flere stier i kommunen er imidlertid blitt gruslagt og/eller kloppet (planker som blir lagt bortover stien slik at man kan gå på disse). En del stier og veier har også blitt tilrettelagt for funksjonshemmede slik at alle kan ha mulighet til å dra på turer. Disse ligger som oftest nært sentrum av tettbebyggede strøk – eksempler her er blant annet *Bymarka, Brurunden og Jernbanestien* i Namsos by, og turstiene *Rakkavika* på Jøa og *Kulturstien* i Namdalseid sentrum.

Det som har blitt populært for mange er såkalte toppturer – fjelltopper som gir fantastisk utsikt over land, sjø og vann. Mange turer er nå skiltet og tilrettelagt på ulike måter. *Naturperler i Namsos* er et mer organisert tilbud i så måte. Også trimgruppa i Namdalseid IL tilbyr *kjentmannsposter* med poster med ulik vanskelighetsgrad.

Det finnes videre kommersielle og konkurransepregede utgaver av trimturer der man kan melde seg på via en app. Helse- og treningsstudioet Træn har blant annet en aktivitet som de kaller *Opptur*. Her får man trimpoeng for hvert av de omlag 150 turmålene i hele Namdalen som er tatt med og som man har vært på. Orienteringsgruppa i Namsos har også et fast opplegg der de setter ut *o-poster* rundt om i marka som man kan lete opp. Jøa IL trimgruppa har også lignende opplegg.

Kulturminner finnes det også mye av i kommunen - flere av disse ligger i våre friluftsområder og gjør det ekstra interessant å gå på tur. Fosnes, Namdalseid og Namsos kommuner vedtok alle sine kulturminneplaner i 2019. Disse vil utgjøre kunnskapsgrunnlaget for en felles Kulturminneplan for vår nye kommune, sammen med en tiltaks- og handlingsplan. Arbeidet ferdigstilles i 2021. Her kan man søke opp Namsos sine kulturminner: <https://kulturminnesok.no/>

Namsos kommune har i samarbeid med Flatanger kommune og fylkeskommunen hatt et *turskiltprosjekt for padling*. Dette resulterte i 16 padlekart i Namsos (11) og Flatanger (5). De har blitt populære og det viser at friluftsliv også finnes til vanns/sjø.

Det er viktig å informere om hvilke muligheter som finnes i våre friluftsområder i kommunen, men det er også viktig å informere om hvilke regler/retningslinjer som gjelder på spesielle områder. Spesielt gjelder det *naturreservat* som det er en del av i kommunen. Her får man blant annet ikke felle trær for å brenne bål. Man må også påpeke dette med bålforbud og regler knyttet til dette.

Friluftsråd er underlagt Friluftsrådernes Landsforbund (FL) <https://www.friluftsrad.no/> og skal arbeide for allmenne friluftsimteresser nasjonalt, styrke medlemsfriluftsrådene faglig og økonomisk og være felles talerør. Alle de største friluftsimorganisasjonene og alle friluftsrådene får driftstøtte fra departementet. Etablering av et friluftsråd i Namdal var oppe til drøfting i Namdal regionråd 30.januar 2020, men med bakgrunn i rådmennenes vurdering av den økonomiske situasjonen i egne kommuner, foreslås det å vente med etablering av friluftsråd til et senere tidspunkt.

Statlig sikrede friluftsområder: i Namsos har vi 2 slike områder pr. dato – Høknesøra og Gullholmstranda. For å få statlig støtte til tilrettelegging av statlig sikrede friluftslivsområde, stilles det krav om at det er utarbeidet forvaltningsplan for friluftslivsområdet. Tilrettelegging for friluftsliv i nærmiljøet er prioritert i ordningen statlig sikring av friluftslivsområder og i områdesatsinger i byene. Kommunen skal sende forvaltningsplanene til fylkeskommune og fylkesmann. Dette er pr dato ikke gjort i Namsos, men er under arbeid.

Namsos kommune skal kartlegge og verdsette friluftsområder innen september 2020. Lund har fått kartlagt sine områder (gjennom tidligere Nærøy kommune). Dette vil gi grunnlag for flere muligheter for friluftsliv blant annet å statlig sikre friluftsområder samt skilting av turstier/mål.

8 Kommunens idretts og friluftspolitikk

Hovedmål: Tilrettelegging for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv for alle.

For å nå kommunens hovedmål kreves det både engasjement, vilje og samarbeid blant både kommunes ansatte, innbyggere og politikere. Kartlagte behov er det viktigste grunnlaget for prioritering, men å utføre tiltakene som behovene medfører krever langsiktig økonomisk planlegging og ikke minst fokus på drift- og vedlikeholdsansvar.

Hovedmålet knyttes til *Samfunnsdel for Namsos kommune 2020-2032*, hvor blant annet følgende punkter er relevante:

6.7.1. *Tilrettelegge for et godt, inkluderende og variert kultur- og fritidstilbud i samarbeid med lokalbefolkningen*

6.7.5. *Prioritere varierte og levende møteplasser i nærmiljøet, med ulike aktiviteter og tilbud*

6.7.7. Gi mulighet for uorganiserte og organiserte aktiviteter for alle

6.8.1 Sikre et bredt og inkluderende kulturliv, hvor alle gis anledning til å skape, delta og oppleve

6.8.2 Øke forståelsen av kulturens og idrettens betydning for å fremme helse, livsmestring og sosial utjevning

6.8.5 Beholde og utvikle kulturtilbud, -arenaer og anlegg i hele kommunen

6.8.8. Legge til rette for friluftsliv, idrett, lek og rekreasjon for alle, universelt utformet

Kjernepunkter i samfunnsdelen er tilrettelegging, inkludering, samarbeid og bærekraftig utvikling. Ut ifra dette vil kommunen ha følgende verdiorienterte delmål og strategier:

8.1 Delmål

- **Bærekraftig utvikling:**

Namsos kommune skal etter beste evne være en bærekraftig kommune i henhold til FNs 17 bærekraftsmål som er verdens felles arbeidsplan – blant annet for å sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Norge har forpliktet seg til å nå alle målene innen 2030.

Bærekraftig utvikling er et globalt begrep som er basert på solidaritet med kommende generasjoner, i tillegg til alle de som lever i dag. Det er en anerkjennelse av at vi bare har en klode, med en begrenset mengde ressurser, og at det er i vår felles interesse å ta vare på den. For å skape bærekraftig utvikling må verdenssamfunnet jobbe på tre områder:

- Klima og miljø
- Økonomi
- Sosiale forhold

Sosial bærekraft - de viktigste temaene:

Rettferdig eller lik tilgang på ressurser

- Sosial kapital og sosiale nettverk
- Stedstilhørighet
- Medvirkning
- Helsefremmende og gode lokalsamfunn

Det å delta i frivillige organisasjoner og kommunale prosesser kan styrke følelsen av tilhørighet til lokalmiljøet og kommunen. Lokale tiltak for å hindre utenforskap kan også styrke opplevelsen av tilhørighet og felleskap.

Alle barn og unge skal kunne ferdes trygt til og fra skolen og delta i fritidsaktiviteter og eldre skal kunne leve aktive liv – dette er viktige kvaliteter i et lokalsamfunn. Det samme gjelder at alle har tilgang til miljøkvaliteter som ren luft, støyfrie områder og rekreasjon.

Kilde: Folkehelseinstituttet, <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/artikler/sosialt-barekraftige-lokalsamfunn/>

- **Likeverdig behandling**

I Formannskapet 16. juni 2020 ble det lagt frem en drøftingssak vedr. Likeverdig behandling av lag og foreninger i Namsos kommune. Grunnen er at kommunen ser behov for en tydelig overordnet strategi for samarbeidet med frivilligheten etter kommunesammenslåingen. Se vedlegg.

I samarbeid mellom kommunen og frivilligheten/idrettsråd er følgende tema særlig viktige:

- Leie av kommunale anlegg inkludert haller og gymsaler
- Driftsstøtte til frivilligheten og/eller anlegg eid av frivilligheten
- Retningslinjer for kulturmidler og andre støtteordninger

- **Behovsvurdering og tilrettelegging for alle**

Hvilke anlegg og aktiviteter savnes av kommunens innbyggere? Her er det viktig å finne de reelle behovene samtidig som det er fokus på hva som gir mulighet for aktivitet for alle.

Man må også tenke på kommunens innbyggere som ikke bor i eller like ved bykjernen. Det må derfor legges til rette for å ha nærmiljøanlegg i grender - spesielt der det er barn og ungdom.

Namsos kommune har etter kommunesammenslåingen store områder for friluftsliv. Det er derfor satt i gang en prosess med å kartlegge alle områder i kommunen. Kommunen vil ha fokus på å legge til rette for aktivitet i kommunens friluftsområder i samarbeid med frivillige aktører/organisasjoner.

For **kommunale aktiviteter og anlegg** er det viktig med et samarbeid mellom de ulike etatene i kommunen for å få frem behovene for nye anlegg og/eller rehabilitering av eksisterende anlegg.

8.2 Kommunens strategier og tiltak for å oppnå målene

Utvikling

- Det skal gjennomføres en offensiv, bærekraftig og framtidsrettet politikk for fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Sikre viktige områder for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv gjennom kommuneplanen, regulering, innløsning og/eller langsiktige bruksavtaler.
- Lage en forvaltningsplan for kommunens statlig sikra friluftsområder. Vurdere nye sikrede områder.
- Så langt det er mulig å følge opp gode initiativ som kommer fra befolkningen herunder å involvere og inkludere ulike råd, samfunnsgrupper med planlegging og utbygging av anlegg
- Stimulere til at lag og organisasjoner er eiere av anlegg de er primære brukere av.
- Foreta kartlegging av behov og områder, og deretter vurdere nye aktiviteter.
- Styrke satsingen på anlegg for egenorganisert fysisk aktivitet

Tilrettelegging og stimulering

- Barn og ungdom skal stimuleres til å drive fysisk aktivitet. Samarbeide med skoler og barnehager om å få til enkle utendørs fysiske aktiviteter.
- Bedre informasjon og tilrettelegging for minoritetsgrupper
- Styrke tilretteleggingen for mennesker med funksjonsnedsettelse og andre som trenger tilrettelegging
- Det skal utvikles et positivt og selvstendig forhold til fysisk aktivitet og naturopplevelser hos barnehagebarn samt skoleelever.
- Det legges til rette for at lag og foreninger kan søke spillemidler for å kunne bygge eller rehabilitere nærmiljø- og friluftsanlegg - samt å ha tilgang til andre tilskuddsordninger.

Samarbeid

- Samarbeid mellom flere aktører f.eks. skoler, idrettslag og velforeninger prioriteres, likeledes ved anlegg hvor det legges opp til sambruk av anlegg og trenere/instruktører.
- Inngå avtaler med andre kommuner (eventuelt fylkeskommune) om interkommunale anlegg.
- Styrke internt samarbeid og planlegging blant alle fagområder i kommunen, opprette kommunal tverrfaglig arbeidsgruppe som foretar prioriteringer og valg innenfor kommunale idretts- og aktivitetsanlegg.
- Være pådriver for å få opprettet et Friluftsråd i midtre Namdal.

Økonomi

- Få med prosjekter i kommunens økonomiplan
- Ha prosjekt på å inkludere barn og ungdom fra familier med dårlig råd - i frivillige lag og foreninger. (Fritidskort, se vedlegg)
- Stimulere frivillighetssentraler eller lignende som tilbyr lån av utstyr.
- Prioritere økonomisk støtte til organisasjoner for barn og unge for å bidra til at mest mulig frivillig arbeid går til aktivitet
- Lage og vedta retningslinjer for forskuttering av spillemidler iht politisk vedtak

Inkludering og medvirkning

- Opprette gode og likeverdige avtaler eller retningslinjer.
- Inngå samarbeidsavtale med idrettsrådet
- Utvikle nye kriterier for kulturmidler
- Etablere rutiner for avtaler på leie av kommunal grunn og lokaler m.m.
- Ha åpne informasjonsmøter, gjerne i samarbeid med andre aktører
- Inkludere de ulike rådene og organisasjonene som finnes i kommunen.

Miljø

- Bygge miljøvennlige anlegg og iverksette nødvendige tiltak på eksisterende anlegg.
- Ha plan for bygging og rehabilitering av kunstgressbaner, herunder innlevering av gammelt kunstgress til godkjent deponi.
- Innføre krav om miljøtiltak for kunstgressbaner i kommunen iht. departementets krav og/eller retningslinjer.

- Oppfordre til bruk av offentlig transport der det er mulig.

Tilgjengelighet

- Det skal tilstrebes at arenaer for fysisk aktivitet skal være universelt utformet slik at alle kan delta og at de gir problemfri adkomst.
- Tenke på avstander og mulighet for offentlig transport. Utrede mulighet for avtaler vedr. tilgjengelig offentlig transportmuligheter til idrettsanlegg

Informasjon

- Det skal være tilgjengelig informasjon på kommunale hjemmeside om muligheter for aktiviteter, anlegg og områder innenfor fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Kommunen skal bidra med rådgiving/veiledning.
- Foreta kartlegging av friluftsområder (inkl. digitalisering, innsynsløsning)

Kommunens innbyggere har ulike interesser og behov og det vil være vanskelig å tilfredsstille alles behov. Det vil derfor være nødvendig å prioritere det som medfører mest aktivitet først. Fylkeskommunen og departementet prioriterer barn og unge, og det vil også kommunen gjøre. Samtidig bør kommunen også tenke allsidighet og legge til rette for nye aktiviteter og idretter så langt det gjør seg gjøre.

Namsos er nå en kommune med store avstander som gjør at transport til og fra aktivitetsområdene kan bli en utfordring. Det som er den største utfordringen med å opprettholde deltakelse i aktiviteter er offentlig transport. Mange aktiviteter holder på til etter offentlige busser har sluttet å kjøre noe som medfører utfordringer. Mange velger da å ikke være med på aktiviteter fordi det ikke finnes alternativer spesielt på vinterhalvåret da hallidrett er mest aktuell da.

9 Vurdering av aktivitet og fremtidige behov

Aktivitetstilbudet må sies å være tilfredsstillende i kommunen, men det som savnes er anlegg for ungdomsaktiviteter som f.eks. et moderne skateanlegg. Det er stadig flere og flere ungdommer som sliter psykisk og med ensomhet og faller

utenfor både skole og arbeidsliv – et fokus på denne gruppen er derfor også viktig.

Med ventelister på ca. 4 år for yngre barn å bli med på turnaktiviteter gjør fortsatt behovet for en basishall stor. Når det gjelder aktivitetsanlegg for alle, er en bowlinghall etterspurt. Disse to anleggene medfører store kostnader både investerings- og driftsmessig – mens et skateanlegg vil ha mindre driftsutgifter da det er et utendørsanlegg. En mulighet er å inngå en avtale med en nabokommune om en interkommunal bowlinghall og/eller basishall.

Interkommunale anlegg er høyest prioritert hos fylkeskommunen. For Namsos så vil/kan det være naturlig å innlede et samarbeid med Overhalla kommune om et interkommunalt anlegg. En basishall kan i så måte være alternativer.

Fokus på drift og vedlikehold og kostnader knyttet til kommunale anlegg og aktiviteter må også sees på. Privatisering av kommunale anlegg bør videre også vurderes. Hva skal kommunen eie og drifte av anlegg i fremtiden? Det bør nedsettes en intern tverrfaglig arbeidsgruppe som foretar prioriteringer og valg, både for å kunne ivareta alle områder best mulig – samt at ved politisk vedtak så har man en felles prioritering på tvers av fagområder.

10 Spillemidler

Spillemidler er en statlig tilskuddsordning til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet med stort brukspotensial, samt nærmiljøanlegg - og er sentrale virkemidler for å innfri de statlige målene på anleggsfeltet.

Statens overordnede mål er å legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet. De viktigste målgruppene for bruk av spillemidler til idrettsformål er barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år). I tillegg vil staten legge til rette for at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne delta i fysisk aktivitet. Det er også et mål å legge til rette for at personer som i dag er fysisk inaktive kommer i gang med aktivitet. Se regjeringens hjemmeside <https://www.regjeringen.no/no/tema/kultur-idrett-og-frivillighet/idrettsanlegg/id487436/>

Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet er hjemlet i Lov om pengespill m.v. og overskuddet fordeles prosentvis til idrettsformål, kulturformål og humanitære formål. Når spilleoverskuddet fra Norsk Tipping skal fordeles så går

64 % til idrettsformål som er tilknyttet Norges idrettsforbund, olympiske og paralympiske komité (NIF) samt andre frivillighetsbaserte foreninger som er godkjente søkere – deriblant velforeninger.

10.1 Krav til søkere:

- Søkere på spillemidler kan være kommuner/fylkeskommuner, idrettslag/organisasjonsledd i Norges idrettsforbund (NIF), sammenslutninger organisert under Norges Jeger- og Fiskerforbund, Den Norske Turistforening, Norges Bilsportforbund eller Det Frivillige Skyttervesen, aksjeselskaper/allmennaksjeselskaper, stiftelser eller andre sammenslutninger.
For nærmiljøanlegg kan også velforeninger og borettslag være søkere. Barnehager er pr i dag ikke godkjente søkere da det er et grunnleggende prinsipp at tilskudd i form av spillemidler ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer.
- Det er kun eieren av anlegget som kan søke om spillemidler.
- Alle søkere må ha et organisasjonsnummer. Dette får via Brønnøysundsregistret. Dette kan gjøres her: <https://www.brreg.no/lag-og-foreninger/registrere-lag-eller-forening/>
- Plikt til å drifte og vedlikeholde anlegget i 20-30 år (nærmiljøanlegg, 20 år).
- Godkjenning fra grunneiere inkl. avtale om bruk av grunn i 20/30 år.

10.2 Ventetid, spillemidler:

Trøndelag har høy søknadssum på spillemidler, men fikk kun 22% av godkjent søknadssum innvilget i 2020. Selv om det i 2020 var økning i tildelt beløp på 12 millioner kroner til Trøndelag, så øker søknadsbeløpet forholdsvis mer - og ventetiden for tildeling går opp. Det er derfor viktig for søkere av spillemidler å vite at man ikke kan beregne å få spillemidler samme år man søker.

Gjennomsnittlig ventetid for å få spillemidler i 2019 var på 2,8 år, men prognoser gjort i 2020 viser at ventetida nærmer seg 4-5 år for Trøndelag.

10.3 Retningslinjer for prioritering av søknader:

Fylkeskommunen vedtok i 2020 følgende retningslinjer i prioritert rekkefølge:

1. Interkommunale anlegg
2. Attraktive aktivitetsanlegg. Dette er anlegg både inne og ute, som er tilrettelagt for allsidighet og inkluderende og attraktive møteplasser i nærmiljøet og ved skoler

3. Idrettsanlegg med høyt aktivitetspotensiale for barn og unge, i områder med lav anleggsdekning for de aktuelle idrettene
4. Nødvendig oppgradering av eksisterende anlegg der det skal gjennomføres arrangement som har nasjonal status

Andre vilkår:

1. Store kostnadskrevende idrettsanlegg bør i tillegg være prioritert i trønderidrettens egne anleggsplaner. Store idrettsanlegg defineres her som anlegg med en samlet kostnad på minst 10 millioner kroner.
2. Alle anleggene må planlegges og driftes med mål om økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft. Anleggene må være trygge og gi lik tilgang for alle. Anleggene må ha god bestandighet og høyt brukspotensiale, og må vektlegge gode løsninger for areal- og energibruk. Materialvalg må gjøres etter nasjonale standarder, og produktenes egnethet til gjenvinning må vurderes.

Øvrige anlegg som tilfredsstiller Kulturdepartementets bestemmelser og Trøndelag fylkeskommune sine vilkår prioriteres etter kommunale ønsker. Retningslinjene finnes på Trøndelag fylkeskommunes hjemmeside:

www.trondelagfylke.no/spillemidler

10.4 Føringer fra kulturdepartementet for tildeling av spillemidler:

1. Søknader som har fått deltildeling tidligere (gjentatte søknader) skal tildeles resterende beløp, eller en del av resterende beløp jf. pkt. 3.
2. Anlegg spesielt tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne skal prioriteres.
3. Om oppdeling av tilskudd:
 - For søknader med godkjent søknadssum lik eller under 1 000 000 kroner (ekskl. særlige tilskuddssatser), skal ikke tilskuddet deles.
 - Søknader med godkjent søknadssum over 1 000 000 kroner kan få tilskuddet fordelt over to år, med en halvdel hvert år.
 - Søknader med godkjent søknadssum lik eller over 6 000 000 kroner kan få tilskuddet fordelt over tre år, med en tredjedel hvert år.
 - Søknader med godkjent søknadssum lik eller over 20 000 000 kroner kan få tilskuddet fordelt over fire år, med en fjerdedel hvert år.

4. Søknader som ikke tildeles midler i år kan fremmes på nytt, og bli vurdert ved neste års fordeling, på linje med andre søknader og etter de til enhver tids gjeldende bestemmelser.
5. Det er kun prosjekter som inngår i en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet som er tilskuddsberettigede (om nærmiljøanlegg, se nærmere bestemmelse i V-0732, pkt. 3.4, bokstav b).

Trøndelag fylke har i de siste årene fått følgende tildeling fra Kulturdepartementet som forvalter spillemidlene:

2017	2018	2019	2020
143 528 000 kr.	132 059 000 kr.	148 540 000 kr.	162 462 000 kr.

10.5 Kommunal og fylkeskommunal saksgang:

Kommunen oppdaterer hvert år anleggsplanen med tanke på neste års spillemiddelprosess. Det innebærer å ta ut de anlegg som fikk spillemidler inneværende år og flytte opp de neste anleggene som i 2020 ble prioritert i forbindelse med revisjon av Plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2021 – 2024. Kommunen kan ved behov rullere denne planen en gang i denne perioden – det vil si at man kan legge til nye anlegg og omprioritere rekkefølgen av anleggene.

Frist for fornyede og gjentatte søknader er 1. oktober. Da kan eventuelt nye nærmiljøanlegg under 600 000 og o-kart legges til. Den årlige oppdateringen av anlegg/søknader legges frem som orientering for idrettsrådet samt til politisk behandling i Utvalg for plan og Utvalg for folk nov./des. hvert år. Deretter sendes de til Fylkeskommunen innen 15. januar, som ut fra fylkets tildelte midler fra Departementet foretar en fordeling til alle kommunene i Trøndelag. Fylkeskommunen har frist til cirka 1. mars for å godkjenne og prioritere innkomne søknader fra alle kommuner. Medio juni pleier Fylkeskommunen å ha tildelingen klar for utsending.

10.6 Forskuttering av spillemidler:

Namsos kommune vedtok i budsjett 2020 å innføre ei ordning der det er mulig å søke om forskudd på 85 % av spillemidlene. Det lages en egen sak i løpet av 2020 der kriterier for å kunne få en slik avtale med kommunen blir vedtatt.

Mer info og veiledning om anlegg og spillemidler, se publikasjoner på www.idrettsanlegg.no og www.godeidrettsanlegg.no

11 Handlingsprogram for anlegg og planlagt gjennomføring

Ut ifra vurdering av aktivitet og fremtidige behov er det laget et skjematisk og prioritert handlingsprogram for idrett og friluftsliv. Det er oppdelt i 2 kategorier: ordinære anlegg og nærmiljøanlegg (friluftslivsanlegg settes opp i ordinære- eller nærmiljøanlegg etter kostnad). På grunn av formatet på dokumentet til anleggsplanen er den som eget vedlegg. Se vedlegg.

Det kan legges opp til en rullering om to år - i 2022, da kan nye anlegg eventuelt tas inn. Anlegg som har blitt tildelt spillemidler tas imidlertid ut av planen årlig og de andre rykker da opp i køen automatisk.

Det legges derimot opp til at nye nærmiljøanlegg og/eller friluftslivsanlegg med et kostnadsoverslag på under kr 600 000,- kan tas inn i forbindelse med den årlige søknadsrunden av spillemidler. De blir imidlertid prioritert etter de som er med i planen fra før.

11.1 Langsiktig del

Det er også lagd en skjematisk oversikt over anlegg som ikke er prioritert i samme vedlegg som nevnt ovenfor. Dette er anlegg som er foreslått, men som mangler søker og/eller ikke har alle krav på plass før planen ble vedtatt. Eksempel kan være manglende finansiering eller rettighet på bruk/leie av grunn.

12 Tilskuddsmuligheter innen idrett og friluftsliv

12.1 Kommunale kulturmidler

Gjeldene retningslinjer for idrett og anlegg 2020: De kommunale kulturmidlene går til delfinansiering av leieutgifter, drift og vedlikehold av egne anlegg samt ulike tiltak for lag og foreninger tilhørende i Namsos kommune. Av potten så går

57% til idrett og anlegg. Det skal utarbeides nye retningslinjer for søknadsåret 2021, i og med at det var ulike retningslinjer i de 3 tidligere kommunene.

12.2 Andre tilskuddsmuligheter

- Lokale aktivitetsmidler (LAN-midler):

Norges Idrettsforbund har, gjennom Trøndelag Idrettskrets og idrettsrådene i kommunene, ansvaret for distribuering av disse midlene. Link:

<https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/lokale-aktivitetsmidler-lam/>

- Stønadsordning for spillemidler til utstyr:

<https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger>

- Oppstart- og utviklingsstøtte til idrettsskoler

Alle idrettslag tilsluttet NIF kan søke om disse midlene. Se linker:

[Tema - Barneidrett - Idrettsskoler](#)

[Tema – Ungdomsidrett – Idrettsskole for ungdom](#)

- Momskompensasjon:

<https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/momskompensasjon/>

- Søknad om vare- og tjenestemomskompensasjon:

Formålet med ordningen er å kompensere de kostnader som frivillige organisasjoner har til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester basert på årsregnskap ett år tilbake i tid.

- Søknad om mva kompensasjon ved bygging av idrettsanlegg finansiert med spillemidler.

- Midler til friluftsliv

Fylkeskommunen forvalter hvert år statlige og fylkeskommunale friluftsmidler til aktiviteter og tilrettelegging av områder for friluftsliv:

<https://www.trondelagfylke.no/vare-tjenester/folkehelse-idrett-frivillighet/tilskudd-til-friluftsliv/>

- Stiftelsen Dam

Alle idrettens organisasjonsledd kan søke om midler via Norges idrettsforbund til tre av Stiftelsen Dam sine programmer. Link:

<https://www.idrettsforbundet.no/klubbguiden/stotteordninger/stiftelsen-dam-helseprosjekter/>

- Andre midler

Det finnes en rekke andre tilskuddsmuligheter for lag og foreninger. I Tilskuddsportalen finnes en oversikt over støtte- og tilskuddsordninger: <http://www.tilskuddsportalen.no/#/>

- Tilskudd Kulturdepartementet og Miljødirektoratet. Nettside Kulturdepartementet: <https://www.regjeringen.no/no/dep/kud/id545/>

Det er i tillegg flere lokale frivillige lag som har fått ganske store beløp i fra Sparebankstiftelsen (DNB) og Gjensidigefondet. Sparebank1 gir også store tilskudd til ulike prosjekter.

UTKAST

Sammen
skaper vi
muligheter

E-post:
postmottak@namsos.kommune.no

Tlf. sentralbord:
74 21 71 00

Postadresse:
Stavarvegen 2, 7856 JØA

Besøksadresse:
Abel Margrethe Meyers gt 12, Namsos (Samfunnshuset)

Hjemmeside:
namsos.kommune.no